

چرا نماز؟

مؤلف :

اسماعیل صدیقی

صدیقی، اسماعیل

چرا نماز / مؤلف اسماعیل صدیقی، تهران سازمان اوقاف و امور خیریه، انتشارات اسوه، ۱۳۸۸، ۲۰۴ ص.

ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۲-۲۲۵-۵

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه به صورت زیر نویس، نماز، نماز - فلسفه، سازمان اوقاف و امور خیریه، انتشارات اسوه.

۲۹۷/۳۵۳

BP ۱۳۸۸ ج ۴۶ ص ۱۸۶

۱۸۸۳۲۱۱

کتابخانه ملی ایران

چرا نماز

مؤلف: اسماعیل صدیقی

ناشر: انتشارات اسوه (وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه)

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: چاپخانه بزرگ قرآن کریم

نوبت چاپ: اول

سال نشر: ۱۳۸۸ هـ.ش

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

بهاء: ۲۳۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۲-۲۲۵-۵

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

تهران: تلفن ۶۶۴۱۸۰۹۹ و ۶۶۴۱۸۲۹۹ فاکس: ۶۶۴۱۸۰۲۲

قم: صندوق پستی ۳۷۱۸۵-۳۹۹۹ تلفن ۱۴-۶۶۴۲۲۱۱ فاکس ۶۶۴۰۶۳۷

WWW.Osvehpublishing.Com : WWW.Osveh.Ir

فهرست

۷		مقدمه
۱۱		نماز فریضة الهی
۱۲		نخستین واجب
۱۷		نماز تکرار نیست، معراج و تعمیق است
۱۸		علت تشریع نماز
۲۶		نماز از منظر روایات
۳۶		روش مدیریتی پیامبر ﷺ
۳۹		اثر تربیتی نماز
۴۶		فضیلت نماز
۴۶		نماز عامل بازدارنده از گناه
۵۱		توجه و حضور قلب در نماز
۵۹		استمداد از نماز در رفع مشکلات زندگی
۶۵		نماز و توسل به فاطمه زهرا علیها السلام در جبهه
۶۷		علی علیه السلام و نماز
۷۶		امام حسین علیه السلام اقامه نماز کرد
۸۱		یاران وفادار
۸۵		لذت اولیای خدا
۸۹		نماز اول وقت
۹۸		امام خمینی علیه السلام و نماز اول وقت
۹۹		نماز اول وقت آیه ... صالحی مازندران
۱۰۰		شهید رجایی و نماز اول وقت
۱۰۲		اثر نماز اول وقت بر مهندس روسی
۱۰۳		عهد با امام زمان (عج)
۱۰۵		اثر عجیب نماز اول وقت
۱۱۰		آیا از ما پذیرایی نمی‌کنی؟

۱۱۵	کیفر کسی که نماز عصر را به تأخیر اندازد
۱۱۶	نماز موجب ریزش گناهان می‌شود
۱۲۳	خاطرات رزمنده‌ای
۱۲۴	اثر نماز در عالم قبر
۱۲۵	نماز عامل نجات از عذاب الهی
۱۲۶	جوانی با کمک نماز توبه کرد
۱۲۸	عوامل ازدیاد ثواب نماز
۱۳۰	علل بی‌ رغبتی برخی افراد به نماز چیست؟
۱۳۱	تارک الصلّاة
۱۳۹	نتیجه ترک نماز
۱۴۲	لذّت بردن اولیا از نماز
۱۴۴	حکایتی از مرحوم حسنعلی نخودکی
۱۴۵	نماز عشق
۱۴۶	نماز عبادین بشر
۱۴۷	عذاب اخروی
۱۴۸	جایگاه بی نمازان
۱۴۹	طریقه برخورد با افراد تارک الصلوة
۱۵۰	سبک شمردن نماز
۱۵۴	سؤال فاطمه زهرا علیها السلام از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله
۱۵۶	نمونه‌ای از سبک شمردن نماز
۱۶۲	نماز کسانی که مورد قبول نیست
۱۶۹	نماز وظیفه حاکمیت دینی
۱۷۲	صلاة المؤدّع = نماز وداع کننده
۱۷۳	والدین نسبت به نماز فرزندان مسؤولند
۱۸۹	نماز استسقاء
۱۹۵	نماز باران آیت الله خوانساری رحمته الله علیه
۱۹۸	اگر باران نمی‌بارید

مقدمه

نماز معراج مؤمن

«الصَّلَاةُ مِعْرَاجُ الْمُؤْمِنِ».

عامل تقرب انسان

رسول خدا ﷺ: «إِنَّ الصَّلَاةَ قُرْبَانُ الْمُؤْمِنِ».^۱

علی علیه السلام: «الصَّلَاةُ قُرْبَانُ كُلِّ تَقِيٍّ».^۲

موسی بن جعفر علیه السلام: «أَفْضَلُ مَا يَتَقَرَّبُ بِهِ الْعَبْدُ إِلَى اللَّهِ بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ

بِهِ الصَّلَاةُ».^۳

قلعه محکم خداوند

علی علیه السلام: «الصَّلَاةُ حَصْنُ الرَّحْمَنِ».^۴

معیار پذیرش همه واجبات

پیامبر اسلام ﷺ: «إِنْ قُبِلَتْ قَبِلَ مَا سِوَاهَا وَإِنْ رُدَّتْ رُدَّتْ مَا سِوَاهَا».^۵

اولین پرسش فردای قیامت

۱. کنز العمال، ج ۷، ص ۳۸۷

۲. نهج البلاغه، حکمت ۳۱

۳. تحف العقول، ص ۴۵۵

۴. غرر الحکم، ج ۲، ص ۱۰۷، ح ۲۲۳۷

۵. امالی صدوق، ص ۶۴۱

پیامبر اسلام ﷺ: «أَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ الصَّلَاةُ».^۱

آخرین پیام و سفارش سفیران الهی

امام صادق علیه السلام: «أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الصَّلَاةُ وَهِيَ آخِرُ وَصَايَا الْأَنْبِيَاءِ».^۲

امام صادق علیه السلام: «عَلَيْكَ بِالصَّلَاةِ فَإِنَّ آخِرَ مَا أَوْصَى بِهِ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَحَثَّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ».^۳

استوانه استوار دین:

رسول خدا ﷺ: «أَوْصِيَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَحِفْظِهَا فَإِنَّهَا خَيْرُ الْعَمَلِ وَهِيَ عَمُودُ دِينِكُمْ».^۴

موجب نزول رحمت

علی علیه السلام: «الصَّلَاةُ تُنْزِلُ الرَّحْمَةَ».^۵

سیاه کننده چهره شیطان

پیامبر اسلام ﷺ: «الصَّلَاةُ تَسْوَدُّ وَجْهَ الشَّيْطَانِ».^۶

دژ محکم از آسیب های او

علی علیه السلام: «الصَّلَاةُ حِصْنٌ مِنْ سَطَوَاتِ الشَّيْطَانِ».^۷

وسیله راندن او

۱. نهج الفصاحه، ج ۲، باب الصلوة، ص ۵۶۸، ح ۳۴۷۸ -

۲. میزان الحکمة، ج ۵، ص ۳۹۷

۳. بحار الانوار، ج ۴، ص ۲۳۶

۴. بحار الانوار، ج ۸۲، ص ۲۰۹ و ص ۲۲۶

۵. غرر الحکم، ص ۱۷۵

۶. نهج الفصاحه، ج ۲، باب الصلوة، ص ۵۷۱، ح ۳۵۰۴

۷. غرر الحکم، ج ۱، ص ۱۰۷، ح ۲۲۳۷

علی علیه السلام: «الصَّلَاةُ حِصْنُ الرَّحْمَنِ وَمَدْحَرَةُ الشَّيْطَانِ»^۱.

متمیز مؤمنین از کافران

رسول خدا صلی الله علیه و آله: «بَيْنَ الْعَبْدِ وَبَيْنَ الْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ»^۲.

باز دارنده انسان از گناه

«...إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ...»^۳.

رسول خدا صلی الله علیه و آله: «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَاهُ يَوْمًا»^۴.

وسيله محو گناهان

«...إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ...»^۵.

رسول خدا صلی الله علیه و آله: «أَنَّ لِلَّهِ تَعَالَى مَلَكًا يُنَادِي عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ يَا بَنِي آدَمَ

قُومُوا إِلَيَّ نَبِرَانِكُمْ الَّتِي أَوْقَدْتُمُوهَا عَلَى ظُهُورِكُمْ فَأَطْفِئُوهَا بِصَلَاتِكُمْ»^۶.

واجبی که هرگز ترک نمی شود

«...إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا»^۷.

بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران امام خمینی رحمته الله علیه در وصیت نامه

۱. غرر الحکم، ج ۱، ص ۱۰۷، ح ۲۲۳۷

۲. نهج الفصاحه، ج ۲، باب الصلوة، ص ۵۶۸، ح ۳۴۷۹

۳. عنکبوت: ۴۵

۴. مجمع البیان، ج ۷، ص ۴۴۷

۵. هود: ۱۱۴

۶. کنز العمال، ج ۷، ص ۲۸۱، نهج الفصاحه، ج ۲، باب الصلوة، ص ۵۶۷، ح ۳۴۷۲

۷. نساء: ۱۰۳، از آیه شریفه استفاده می شود که نماز در هیچ حالی ولو در میدان

جنگ نباید ترک شود. لذا موقوف کنایه از ثبات و تغییرناپذیر بودن این فریضه

الهی است. یعنی نماز فریضه ثابتی است که در هیچ حال ساقط نمی شود و هرگز

تبدیل به چیز دیگر نمی گردد، آن طور که مثلاً روزه در مقام اضطرار تبدیل به فدیّه

می شود. المیزان، ج ۵، ص ۶۵، چاپ بیروت

اخلاقی خود به فرزندش پس از برحذر داشتن از انکار مقام اهل معرفت و توصیه به اجتناب از خود خواهی و خود بینی و تأکید بر مجاهده با نفس درباره راه رسیدن به مقصد اعلای انسانیت چنین می نویسد:

پسرم... نماز این معراج عارفان و سفره عاشقان، راه وصول به این مقصد است و اگر توفیق یابی و یابیم به تحقق یک رکعت آن و مشاهده انوار مکنون در آن و اسرار مرموز آن ولو به قدر طاقت خویش، شمه‌ای از مقصد و مقصود اولیای خدا را استشمام نمودیم و دور نمایی از صلاة معراج سید انبیا و عرفا علیه و علیهم و علی آله الصلاة والسلام را مشاهده کردیم که خداوند مَنان ما و شما را به این نعمت بزرگ منت نهد.^۱

و فرمودند: ما اصلاً نمی توانیم شکر نماز را به جای آوریم. نماز نعمتی است که خدا داده تا ما بتوانیم به وسیله آن با ساحت قدس الهی ارتباط پیدا کنیم.

مقام معظم رهبری می فرماید: نماز رکن اصلی دین است و باید اصلی ترین جایگاه را در زندگی مردم داشته باشد. حیات طیبّه انسان در سایه حاکمیت دین خدا، وقتی حاصل خواهد شد که انسانها دل خود را با یاد خدا زنده نگهدارند و به کمک آن بتوانند با همه جاذبه های شرّ و فساد مبارزه کنند و همه بتها را بشکنند و دست تطاول همه شیطان های درونی و برونی را از وجود خود قطع کنند. این ذکر و حضور دائمی فقط به برکت نماز حاصل می شود و نماز در حقیقت پشتوانه مستحکم و ذخیره تمام نشدنی در مبارزه ای است که آدمی با شیطان نفس خود که او را به پستی و زبونی می کشد و شیطانهای قدرت که با زر و زور او را وادار به ذلت و

تسلیم می کنند همیشه و در همه حال دارد.

هیچ وسیله ای مستحکم تر و دائمی تر از نماز برای ارتباط میان انسان با خدا نیست، مبتدی ترین انسان ها رابطه خود را با خدا به وسیله نماز آغاز می کنند. برجسته ترین اولیای خدا نیز بهشت خلوت انس خود با محبوب را در نماز می جویند. این گنجینه ذکر و راز را هرگز پایانی نیست و هر که با آن بیشتر آشنا شود، جلوه و درخشش بیشتری در آن می یابد.^۱

نماز فریضة الهی

حضرت امام خمینی (ره) فرمودند:

در اسلام از نماز هیچ فریضه ای بالاتر نیست... نماز پشتوانه ملت است. سیدالشهدا در همان ظهر عاشورا که جنگ بود و آن جنگ بزرگ بود و همه در معرض خطر بودند وقتی یکی از اصحاب گفت که ظهر شده است فرمود که یاد من آوردید نماز را، خدا تو را از نماز گزاران حساب کند و ایستاد در همان جا نماز خواند. نگفت که ما می خواهیم جنگ بکنیم، خیر، جنگ را برای نماز کردند... نماز یک کارخانه انسان سازی است.

نماز زیباترین و پرشکوه ترین حالتی است که بندگان خدا در پیشگاه ذات مقدس او دارند. هیچ عبادتی خضوع و فروتنیش به اندازه نماز نیست. وقتی پیامبر ﷺ و ائمه معصومین علیهم السلام در محراب عبادت می ایستادند، تا نماز را در پیشگاه خداوند به پای دارند از عظمت خداوند،

۱. پیام مقام معظم رهبری در مهر ماه ۱۳۷۰ برای سمینار اقامه نماز

بندهای دوش آنها می لرزید و تا پایان نماز حالتی خاص داشتند.

نخستین واجب

قابل ذکر است که نماز نخستین حکم الهی است.

از رسول خدا ﷺ نقل شده که فرمودند:

«أَوَّلُ مَا افترض الله على أمتي الصلوات الخمس و أول ما يرفع من أعمالهم الصلوات الخمس و أول ما يسألون عنه الصلوات الخمس»^۱.

«اولین چیزی که خداوند بر امت من واجب کرد، نمازهای پنجگانه است و اولین چیزی که از اعمال ایشان بالا برده می شود، نمازهای پنجگانه است و اولین چیزی که نسبت به آن مورد سؤال واقع می شوند، نمازهای پنجگانه است.»

و در حدیث دیگر می خوانیم:

«إِنَّ أَوَّلَ مَا فرض الله على عباده الصلاة و آخر ما يبقى عند الموت الصلاة»^۲.

«همانا اولین فریضه‌ای که از طرف خداوند بر بندگانش واجب شد نماز بود و آخرین فریضه‌ای که تا دم مرگ از او ساقط نمی گردد و وجوبش همچنان باقی است، نماز است.»

۱. کتر العمال، ج ۷، ص ۲۷۶، ح ۱۸۸۵

۲. لثالی الاخبار، ج ۴، ص ۸